

REDACTIUNEA,
Administrațiunea și Tipografia
Brașov, piața mare nr. 30.
TELEFON Nr. 226.
Scrisorile nefrancate nu se
primesc.
Manuscrisele nu se retrimit.
Inserate
se primesc la Administrațiunea
Brașov și la următoarele
BIROURI de ANUNȚURI:
In Viena la M. Dukas Nachf.,
Nux. Augenfeld & Emerio Les-
ner, Heinrich Schalek, A. Op-
pelik Nachf., Anton Oppelik.
In Budapesta la A. V. Gölber-
ger, Ekstein Bernat, Iuliu Le-
opold (VII. Erzsebet-körszt).
Prețul inserțiilor: o serie
garantată pe o coloană 10 bani
pentru o publicare. Publicări
mai dese după tariful și învali-
dă. — RECLAME pe pagina
3-a o serie 20 bani.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANUL LXX.

GAZETA apare în fiecare zi
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 24 cor., pe șase luni
12 cor., pe trei luni 6 cor.
N-rii de Duminică 4 cor. pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șase
luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de Duminică 8 fr. pe an.
Se primumeră la toate ofi-
ciile postale din țară și din
străinătate și la d-nii colectorii.
Abonamentul pentru Brașov:
Administrațiunea, Piața mare
târgului Inului Nr. 30. etagiu
I. Pe un an 20 cor., pe șase
luni 10 cor., pe trei luni 5 cor.
Cu dusul acasă: Pe un an 24
cor., pe șase luni 12 cor., pe
trei luni 6 cor. — Un esem-
plar 10 bani. — Atât abona-
mentele, cât și inserțiunile
sunt a se plăti înainte.

Nr. 171.

Brașov, Joi 2 (15) August

1907.

O pagină

din dezvoltarea economică a României.

I.

Toată lumea a rămas uimită de răscoală țărănilor din primăvara anului curent, ca epilog după un an de belșug ne mai pomenit în analele țării, când nici până la finea lui Februarie următor căile ferate române nu putură scurge bogăția țării până la cheiuri și porturi, și după *Expoziția jubilară* de 40 ani de domnie glorioasă a unui Rege înțelept, sub care România ajunsese în rândul stateelor civilizate ale Europei, și după un războiu glorios datorit cu deosebire vitejiei străbune a dorobanților săi. Lumea fu îngrozită de atrocitățile comise de acel țaran român *pacinic, blând ca un miel, îngăduitor* și cu îndelungă răbdare față cu toate umilirile și nedreptățile ce le îndură de seculi, care deveni de-odată tigrul înfloritor, și nu cruță nici etate, nici sex, nici vitele domestice ale impilatorilor săi, și amenințându-i acum cu „omor și jaf“ și cu exterminare totală ca pe timpurile lui Doja, și care s'a purtat mai crâncen chiar, decât oamenii lui Horia, cari cruțau cel puțin pe copiii și femeii botezându-i în legea ortodoxă și măritând pe unele din fetele domnilor după foștii lor iobagi români.

Totuși pentru cunoșcătorii mai de aproape de stări și fapte, era evident și fatal că o să se întâmple așa mai curând ori mai târziu, și se putea prevedea cu siguranță aproape matematică că se va întâmpla astfel, căci *țaranului muncitor îi erau de 3—4 decenii închise toate căile și drumurile de a putea progresa ori a se putea plânga cuiva și de a-și căuta dreptul său*. Improprrietărea și emanciparea lui a fost mai mult o ficțiune decât o liberare a brațelor, vitelor și uneltelor lui de muncă. S'au schimbat poate numirea și persoanele, dar sistemul de apăsare cu claca, dijma și daturile de tot felul au rămas și au perzistat, ba s'au înrăutățit mult din an în an, grație dezvoltării vertiginose și nefirești a agriculturii mari și a unei concurențe neegale și nemiloase. Războiul de neațărnare și biruințele lui, n'au eșit în favorul țaranului, ci a claselor și elementelor burgheze, cari au stat la adăpost și în umbră. Improprrietărea și dotarea țaranilor cu pământ de hrană insuficient, ce li-s'a pus în perspectivă când mergeau în războiu, a rămas deocamdată pe hârtie, — până după crearea unei noi clase de mari și *abili* cultivatori.

Revoluția socială și agrară n'a venit deci din partea celui *obijduit*, ci din partea cercurilor diriguitoare. Dacă ar fi pe deplin adevărat că cultura mai veche și lumina ridică și nobilizează pe om, și'l face totdeauna superior celui incult și inapoiat în cultură și civilizație, atunci mulți factori ar fi ajuns a veni și ar fi venit în ajutorul țaranului din România să-l înalțe și pe el și să-i amelioreze încâtva soarta. Transilvania bunăoară a dat neinterupt Principatelor du-

nărene — României de astăzi — în decurs de o sută de ani oameni luminați și adevărați magistri și apostoli ai neamului și geniului românesc și-i dă până în ziua de astăzi. Cari sunt însă rezultatele obținute de dânsii și faptele rămase în urma lor, afară la țară, pentru ameliorarea stărei țaranului indigen? Ei toți au murit săraci, ori că s'au întors săraci în patrie, fie că au îmbrățișat artele liberale ca profesori, medici, advocați, literați, fie că s'au dedicat unor cariere eminent practice: ingineri, arhitecți etc. De altă parte vedem pe niște oameni simpli și de o rusticitate proverbială ajungând în scurtă vreme să aglomereze zeci de milioane avere, ca Zappa Movilă, Haracopol, Toma Petcu, Moki Fischer, Iuster etc. și ajungând să pozeze domenii întinse, cum nu le-au posedat nici când familiile domnitoare în Principate, nici sub mult defăimata domnie a Fanariotilor. Ear boierii de naștere, reprezentanții mării proprietăți și mării culturi, nu e mult de atunci — erau așa de puțini, încât nu puteau ocupa nici toate locurile în jurul unei mese.

Lucrurile în țeară s'au săvârșit de vreo 40—50 ani încoace pe o bază cu adevărat *revoluționară*. Cei ce au avut ceva și au învățat ceva, sunt dați la o parte și înlăturați de câtră cei ce nu au avut nimic și nu au învățat nimic, prin urmare nici nu au de menajat și de cruțat nimic pentru ajungerea țintei lor: îmbogățirea proprie repede prin ori și ce mijloace.

În mersul normal al lucrurilor, totdeauna influința unor elemente mai înaintate și de înaltă cultură, a atras după sine bunăstare morală și materială, — atât pentru clasele inteligente, cât și pentru autochtonii mai inapoiți și în scurtă vreme au dat cu totul altă înfățișare și aspect unor regiuni întregi. Regi și potențați înțelepți și prevăzători au adus și așezat colonii din sânul popoarelor mai culte pentru a ridica nivelul cultural și economic al țării lor și a-i crea nouă isvoare de bogăție și bunăstare, necunoscută ori în stare embrională la cei localnici. Așa regii Ungariei Geza II și Andreiu al II-lea au chemat pe Sașii de la Rhin și i-an stabilit între ai noștri în Ardeal, dotându-i cu pământ și cu mari și întinse privilegii, de cari ei s'au bucurat apoi exclusiv neinterupt vreo 600—700 ani. Ludovic cel mare al Ungariei și Mateias Corvinul al Ungariei de asemenea au adus alte colonii germane pentru exploatarea minelor. Radu Negru și Stefan cel mare al Moldovei au atras și au întemeiat și dânsii târguri cu elemente germane și cu aceste au creat diverse industrii, așezăminte de cultură, școale. Marele elector al Brandenburgului a primit cu brațele deschise pe Hugenotii refugiați din Franța, cari au întemeiat sate și orașe nouă și au impopulat și dezvoltat pe cele mici, introducând la 50 industrii nouă diverse în Purlia, pe atunci țeară tare săracă și inapoiată în cultură. Maria Terezia prin colonizarea Bănatului cu Șvabi,

Nemți, Lotringeni și Italiani a scos în scurtă vreme acea provincie din barbaria turcească, ridicându-o pe cel măr înalt nivel de cultură între toate țările și provinciile locuite de Români și de la străinii aceia a profitat și luat multe lucruri bune și poporul nostru autohton și nu în detrimentul său. Iosif al II-lea a înființat fermele model și coloniile de Nemți în Bucovina și Galiția din aceleași considerațiuni, ear împărăteasa Catharina a II-a a înființat numeroasele colonii germane în Crimeea și Rusia de sud cu Nemți catolici, protestanți cu Herrnhutteri etc., cu toată omnipotența ortodoxismului în Rusia, și prin ei a contribuit considerabil la dezvoltarea agriculturii, comerțului și industriei în acele provincii inapoiate. Agriculturii lor și industria saharului din Rusia de sud concurează serios cu cele germane.

Apoi de timpuriu domnitori și guverne prevăzătoare au căutat ridicarea nivelului moral și intelectual al agenților mării culturi — prin înființarea școalelor economico-cameralistice de-a secolul al XVIII, ca prin o cultură serioasă a inimei și spiritului să-i pregătească pentru marea menire a lor, cărora le incredințeau bunurile și bogățiile țării și soarta țaranului muncitor, învățându-i să considere pe muncitor nu numai ca obiect de muncă și de speculă ci și ca pe de-aproapele său. De aceea au reglementat deja de timpuriu accesul în administrația moșiilor mari și mijlocii, interesându-se de soarta lor și creându-le o poziție analoagă cu a slujbașilor statului în societate și o existență convenabilă lor și familiilor lor. Cu înmulțirea școalelor primare și a instrucțiunii publice s'au gândit și la promovarea învățământului special și profesional, înființând școale profesionale de tot felul și de toate gradele în agricultură și, unde școalele nu sunt de ajuns, înființând și sistemizând posturi de conferențieri agricoli ambulanti și încurajând societățile și reuniunile agricole de a înființa și întreține și ele atari institute pe speșele lor, apoi promovarea agriculturii raționale prin ajutorul literaturii economice.

Pentru înlesnirea traiului țaranului muncitor guvernele neinterupt de vreo 150 de ani se interesează de ținerea vitelor lui, de crearea de nouă isvoare de venit la țeară, care să ducă venit și spor până în coliba cea din urmă din sat și cătun, prin înlesnirea de ași construi o casă igienică pentru sine și grajduri închise pentru vitele sale, adăpost pentru nutrețul său și produse; apoi dezvoltarea culturii pomilor prin împărțirea de pomi și altoi gratuit dela stat, ajutoare de tot felul la reconstituirea viilor distruse de filocseră, reproducători buni și animale mari și mici de valoare mai mare, încurajarea culturii plantelor de nutreț și industriale, ridicarea culturii albinelor, vermilor de mătase, a industriei casnice etc. etc. Așa în mica și inapoiata noastră Transilvanie, chestia pășunilor și pădurilor comunale a preocupat neinterupt

Curtea împărătească dela Viena și guvernele și corpurile legiuitoare ale Transilvaniei la 1791/2, 1818—20, 1847, 1848, 1854, 1870—80—1900 luând măsuri când mai bune, când mai stângace pentru înlesnirea ținerii și ameliorării vitelor domestice. Hergheliile împreunate cu mari cirezi și tamazlicuri*) de vite și cu economii de model, la noi durează de peste 130 de ani; ele sunt totodată furnisoarele principale de reproducători de rasă pentru privați și comunele rurale. Au căutat să reguleze chestia drepturilor zise regaliene, ținerii crășmele și vânzării beuturilor, morilor private.

Emanciparea și improprrietărea clăcașilor și iobagilor noștri s'a făcut într'un spirit foarte liberal și la emanciparea lor au contribuit țara întreagă și toate clasele societății.

Alegerea din Beiuș. În cercul Beiușului vacant prin faptul că la finele lunii Iulie a. c. deputatul de până acuma al Beiușului Bartha Ödön a fost numit notar public în orașul slovac Turoț St. Marton, se va face noua alegere după cum se asigură în 26 August st. n. Guvernul va candida la această alegere de întregire pe directorul de bancă kosuthist din Beiuș Arpad Kardos. Candidatul naționalist român pentru acest cerc încă nu este designat pozitiv. Se zice că d-l Dr. Ioan Ciordaș care a fost luat în perspectivă, n'ar fi aplicat a primi candidatura.

Iată ce cetim în ziarul »Alkotmany« ce ne-a sosit astăzi cu privire la alegerea din Beiuș:

»Partidul român naționalist face mari eforturi, pentru a cuceri mandatul din Beiuș. Conferința de candidare a Românilor se va ținea în 14 l. c. la Beiuș. Partidul naționalist a invitat pe Dr. Ioan Ciordaș să primească candidarea, dar Ciordaș nu prea vrea să intre în horă, așa că la conferința de Miercuri 14 l. c. vor candida, cum se prevede pe Dr. Vasile Lucaciu protopopul din Sisești, care a fost luat în vedere de câtră naționaliști pentru cazul când Ciordaș nu ar primi candidarea. Candidatul partidului kosuthist este bancherul jidov din Budapesta Arpad Kardos. Într'adevăr nu va fi lucru de mirat dacă Românii nu vor vota pentru un astfel de candidat »național«. Așa se vede că în partidul independist candidații bogății jidovi au mare *agio*, mai cu samă, că-i protegează Pap Zoltan.

Se vede așa-dar că a rămas pe jos cu candidatura gazetarului lui Kossuth dela »Lumina« socialistul de odinioară Salușinski. L'a bătut coreligionarul său Kardos care dispune de mai multe coroane. Unul din ziarele trabașilor spune că Kardos ar fi promis ca aldămaș pentru alegere 30 mii de coroane.

Un congres macedonean în România. »Le Courrier Européen« aduce știrea că partizanii bulgari și sârbi ai autonomiei Macedoniei au hotărât să ție un congres la care vor lua parte trei delegați ai fiecărui grup revoluționar: bulgar, sârb și albanez. Cuțovlahii, deși nu sunt constituiți într'o organizație revoluționară, vor trimite și ei delegați din comitetul autonomiei macedonene. Congresul se va ținea la București la 15/28 August c. El se va aduna în secret, pentru ca ședințele să nu fie zădărnice de dușmanii bunei înțelegeri dintre naționalitățile din Macedonia. Se vor discuta chestiunile următoare: 1. Bazele

*) Loc de prăsilă și de îngreșat vitele.

asupra cărora ar trebui să se organizeze autonomia vilaetelor în așa fel, ca nici o naționalitate să nu fie atinsă. 2. Mijloacele cele mai eficiente legale sau ilegale, de a ajunge cât mai curând posibil la un regim autonom. 3. Trimiterea unei delegații compuse din patru membrii (un albanez, un bulgar, un sârb și un cuțovlah) pe lângă guvernele europene cărora să le expue adevărata situație actuală în vilaete și dela cari să ceară un sprijin pentru realizarea unei administrații autonome, cu totul deslipită de cea otomană.

„Asociațiunea națională aradană“

În 11 l. c. s'a ținut adunarea generală anunțată a asociațiunii aradane în sala casei naționale. Această asociațiune, înființată pentru cultura poporului român, e vechiă, dar a dus-o dintr-o amorteală într'alta. Chiar a acum președintele adunării d-l *Vasilie Goldiș* a început vorbirea sa cu cuvintele: »Așa cred că după un îndelungat timp de amorteală, care a trecut dela ultima noastră adunare generală (1902), dacă ar fi să se spună acum o dare de samă mai lungă, n'am afla alte cuvinte decât de scuză...«

Președintele a știut, or a prevăzut că darea de samă a direcțiunii nu va fi lungă și că va avea numai cuvinte de scuză; ea a fost prezentată din partea d-lui *Sava Raicu*, casierul vechiului comitet și este de următorul cuprins:

Onorată adunare generală! Direcțiunea Asociațiunii naționale aradane vine a notifica onorabilei adunări generale momentele mai însemnate din activitatea sa din anii expirați în următoarele:

Premitem înainte de toate, că activitatea acestei direcțiunii se estinde acum pe 5 ani îndărăt, adică dela ultima adunare generală, pentru-că la finea anului 1902 a expirat îndreptățirea membrilor direcțiunii și tot în acel timp a expirat și mandatul direcțiunii noastre, dar, din cauze neatârătoare de direcțiune, nu i-s'a dat posibilitatea până în momentul de față a raporta on. adunări generale despre activitatea sa și a-și reda mandatul conform dispozițiilor statutare, pentru-că dela expirarea mandatului și încă mai înainte începând, direcțiunea Asociațiunii a emis în 4 rânduri coale pentru subscrierea de membri și, deși retrimiteria acelor coale de subscriere a fost de repetiție ori solicitată atât pe cale jurnalistică, cât și prin corespondențe private, răspuns la acelea n'a primit, astfel că, din lipsa membrilor după numărul pretins de statut, direcțiunea n'a putut veni în pozițiunea de a putea convoca adunarea generală.

Nu voim să credem, că acest indiferentism față de această instituțiune nobilă s'ar putea atribui recelei publicului nostru; ci mai mult vrem să credem, că în anii din urmă i-a atras atențiunea alte afaceri sociale și bisericești, de tot atât de mare interes, și și-a estins activitatea în mod intensiv asupra altor afaceri tot cu intențiuni și scopuri identice, cum este și Asociațiunea noastră națională aradană; — cu toate acestea și în lipsa sprijinului, direcțiunea noastră a stat la postul său neclintit și, deși n'a putut arăta nici un progres mai însemnat, nici a lua firul unei activități mai intensive, dar a susținut cu mâni tari ceea-ce a avut și după posibilitate și-a dat nizuințe, a dat și semn de viață prin aceea, că din când în când in-

trunindu-se în ședințe direcționale, a luat demersurile pentru ajutorarea și promovarea meseriilor, dând băieților și calfelor ajutoare de diferite sume, pentru de a se putea susține ca învățăcei și pentru perfecționarea calfelor pentru diferite măestrii; — astfel în decursul anului 1902 s'au dat ajutoare pentru învățăceii dela măestrii de 165 cor., — la anul 1903 425 cor., — la anul 1904 800 cor., și la anul 1906 700 cor., — astfel în acest interval s'au distribuit ajutoare de 2180 coroane.

Asociațiunea noastră în decursul acestui timp n'a avut alte încurșe de venit decât procentele după capitalele elocote și ajutoarele anuale dela institutul de credit și economii »Victoria« din Arad, și din acestea a acoperit ajutoarele anuale și chiria de casă, din care și capitalele încă au mai crescut și după raportul cassarului D-voastră, întreg capitalul Asociațiunii azi constă din suma de 18.609 cor. 19 fileri, cari toți sunt asigurați în hârtii de valoare și libele de depunere elocote la Consistoriul nostru din Arad, afară de libelul de cassă, cu suma depusă de 1558 cor. 35 fileri, care este la mâna cassarului Asociațiunii.

Biblioteca și mobilele localului Asociațiunii în restimp s'au sporit cu mai multe cărți de importanță, dela Academia de știință din București și cu unele opuri de valoare cumpărate pe banii Asociațiunii, care este neatinsă și așezată în localul dela casa națională.

Nu putem trece cu vederea împrejurarea, că în acest interval o parte a funcționarilor din direcțiune, văzând neinteresarea publicului și-a părăsit locurile, așa în restimp a abzis: bibliotecarul, economul, secretarul ba și directorul secundar și astfel ne-au adus în imposibilitate de a face o administrare satisfăcătoare în afacerile Asociațiunii și din acest motiv cerem scuzele onoratei adunări generale pentru puțină noastră productivitate; iar după cenzurarea socotelilor, preluarea bibliotecii și a mobilierului, ne rugăm a ne da absolutorii.

Președintele a dat expresiune speranței, că »Asociațiunea aradană« va intra de aci încolo într'o epocă mai bună de renaștere. Aceasta ar fi foarte de dorit, dar adunarea generală de față nu prea a fost încurajătoare pentru astfel de speranțe frumoase. Precum constată »Tribuna« din Arad la adunare nu s'a prezentat nici un protopop de pe teritoriul »Asociațiunii aradane«. A bătut neplăcut la ochi absența totală a poporului din Arad. Numai din împrejurimi au venit câțiva țărani și preoții din Arad au eselat cu absență. Dintre fruntașii mireni din Arad au luat însă parte mulți la adunare, care după ce a luat întreg raportul la cunoștință, »Votând mulțămită vechei direcțiuni pentru stăruințele, cari între alte împrejurări trebuiau să aibă alt succes« a ales următorul comitet:

Președinte de onoare pe P. S. Sa Episcopul Ioan I. Papp;

Vicepreședini de onoare: d-l Nicolau Oncu și Roman R. Ciorogariu;

Aceștia pentru conducerea adunărilor generale. Apoi

Notar: Dr. Emil Monția.

Director: D-l Vasile Goldiș.

Director secundar: Dr. Stefan C. Pop, Cassar: Virgil Antonescu; Econom: Constantin Don; Fisc.: Dr. Iustin Marșieu; Bibliotecar: Cornel Lazar; Notar: Dr. Dionisie Stoica.

Membrii în comitet: Dr. I. Suci, M. Velici, S. Raicu, Dr. Iust. Suci, Dr. C. Iancu, N. Mihulin, I. Costa, Iust. Olar, I. Moldovan, I. Purcariu, P. Truța.

Nouă lupte la Casablanca.

Din Tanger se anunță, că Sâmbătă după amiază, 20.000 marocani au atacat orașul Casablanca. Trupele franceze și spaniole, cari erau în număr de 3000 de oameni, au respins pe asediatori, cari s'au retras cu mari pierderi.

Casablanca a fost din nou bombardată. Ziarul »Matin« primește următoarea telegramă din Tanger: Bastimentele de războiu »Galileu« și »Farbin«, imediat după răsăritul soarelui, au început a bombardata toate cartierele locuite de Arabi. La oarele 12, pe lângă cele două bastimente de mai sus au luat parte la bombardare și vasele din divizia amiralului Philibert. După aceea alte 6 bastimente au continuat bombardarea și granatele au distrus toate casele locuite de Arabi.

Luptele date în Casablanca n'au avut loc numai lângă consulatul francez, unde o sută de inși în total au ținut în loc mii de Marocani, ci și în diferite alte puncte ale orașului, unde pătrunseră triburile arabe, cari jefuiau și omorau.

Cartierul evreesc, după ce a fost jefuit, a fost ars cu totul. Toate magazinele au fost devastate și în setelor de sânge oamenii triburilor au ucis până și pe mahomedanii din oraș.

Luni seara o mică trupă de marinari francezi încercă o eșire curagioasă din consulat. Ei puseră pe fugă peste o mie de oameni ai triburilor, dar Francezii avură un mort și trei răniți.

Bombardarea împrejurimilor continuă toată noaptea. Număroase acte de curaj și eroism se dovediră în sarcina unei echipe de 40 de marinari spanioli, cari se încercară să libereze consulatul lor. Servindu-se de cartușe de dinamită, ei făcără să sară în aer o casă de unde curgeau asupra lor focurile dușmane și izbutiră să ajungă la consulat.

Mirosul, care se împrăștie din corpurile în putrefacție, e îngrozitor și văzduhul e plin de nor de fum și de muște.

În vuetul infricosat al bombelor, o nouă coloană de ocupație a debarcat la Casablanca, ea era compusă din 2000 de oameni.

Cartierul marocan din Casablanca a fost prefăcut în flocari și în ruine. Bateriile vaselor de războiu și au fost distruse îndată. Ghiulelele cădeau fără răgaz asupra grupurilor cabililor, cari erau adunați pe plajă și în împrejurimile orașului.

Din St. Sebastian sosesc următoarele știri: După cum se comunică în mod oficial, știrile din Maroc produc serioase îngrijiri. A devenit acum lucru public, că Spania va trebui să-și impune mari sacrificii, pentru a contribui în mod activ la restabilirea ordinii. La ministerul de războiu și marină se depune o activitate febrilă pentru adunarea forțelor necesare.

Azi a plecat din Ferol »vaporul« »Numancia« spre Cadix, unde se pregătesc și alte vapoare pentru a porni spre apele Marocului. 550 oameni imbarcați pe un vapor al societății transatlantice au por-

nit spre Casablanca. Fanaticii amenință toate porturile marocane. De pretutindeni se cer vapoare de războiu.

După o știre oficială sosită din Berlin, se crede în cercurile politice de acolo că turburările din Maroc se vor termina curând, și nu vor avea urmări serioase.

Față de cererile mai multor ziare ca Germania să contribuie în mod activ la înăbușirea turburărilor, guvernul german declară, că o asemenea acțiune n'ar corăspunde înțelegerii dela Algeciras. Într'un asemenea caz se va spune, că Germania vrea să încurajeze pe marocani în detrimentul Franței. Guvernul german aprobă acțiunea Franței cât timp ea nu ese din marginile înțelegerii dela Algeciras, lucru asigurat de guvernul francez.

Se comunică din Casablanca, via Tanger, că generalul Drude crede a avea nevoie de întăriri de 3—4000 oameni. Agenția Havas zice, că guvernul credea, că forțele de care dispune generalul Drude, sunt suficiente.

STIRILE ZILEI.

— 31 Iulie v.

Hașdeu greu bolnav. Cetim în »Dimineața«: Din Cămpina ni se comunică vești de tot îngrijitoare asupra sănătății bătrânului academician B. P. Hașdeu. Încă de Vineri la prânz d-sa a căpătat un al treilea atac de paralizie și pierzându-și cunoștința, Duminecă seara, starea sănătății d-sale a devenit disperată. Sâmbătă a fost scos puțin în grădina castelului, însă într'o așa stare, încât nu-și mai da socoteală de cele ce se petreceau în jurul său. În urma intervenției autorităților s'au luat riguroase măsuri de pază a averii bătrânului și solitarului savant, care nu are mai aproape pe lângă d-sa decât pe vechiul său prețin, d-l Dr. C. Istrati. E căutat cu mult devotament de medicul Ruban, însă starea de slăbiciune în care se află împiedică puterea științei.

Administrația casei școalelor din România a clădit în anul acesta în diferitele comune mai mult de 40 de școale rurale. Aceste școale vor funcționa începând dela 1 Septembrie v. anul curent.

»Dacia«. Noul vas al serviciului maritim român »Dacia« a plecat pentru prima oară Vinerea trecută, spre a face o cursă dela Constantinopol la Mitilene și apoi la Smirna. În toate forturile Turciei noul bastiment român, care seamănă mult cu »Impăratul Traian«, dar e de mai mari dimensiuni și are forme mai grațioase, a făcut cea mai bună impresiune.

O teribilă nenorocire ! s'a întâmplat d-nei și d-lui profesor universitar Mihail Dragomirescu din București. Pe când scoborau cu trăsura dealul dela Vulcana spre a veni la Pucioasa, s'au rupt opritorile dela pieptul calor și trăsura împreună cu sus numiții s'au prăvălit într'o vale prăpăstioasă. D-na Dragomirescu s'a ales cu un picior rupt mai sus de glesnă, iar d-l Dragomirescu cu o rană la șira spinării frântă și numeroase alte contuziuni pe cap. Pe un brancard cu trenul de marfă au fost transportați — scrie »Dim.« — la București, spre a fi internați în un sanatoriu.

bună. Trebuie c'o cunoști d-ta. Una mică urată, de umblă toată ziua lela pe uliță.

— Dar din părinții d-tale n'a fost careva bolnav?

— Nu. Atăta numa că erau slabi. Mai ales tata. De aceea se vede că-i și ziceau oamenii »ogariu«. Da lucra mult săracul. C'a avut o casă de copii, și tare puține strânsuri.

— Măria care-o murit, s'a spovedit vr'odată de cându-i?

— Spovedit, amar de ea! Da de unde. Că nu era harnică de așa ceva. Nu înțelegea nimic. (Că îi spunea să facă ceva, și până eșia afară își uita ce să facă. Nu dragul meu, de asta nu port grije. Păcate n'a putut să aibă. Poate greși un puiu de găină cu mintea ce o are? Noa apoi!... De ea nu mii, că n'are pentru ce-o bate Dumnezeu. Da mi-e de noi. Mai ales de bărbat, c'a lăsat-o să meargă pe așa viscol după apă. Ferească sfântu, nu cumva să iese că el ar fi trimis'o la moarte.

— Asta nu, dacă n'a avut de loc gândul să scape de ea.

— Că n'a avut păcatele lui. De unde să aibă. Că tot copil i-a fost. Și i-a dus luminița de ceară de i-a aprins'o.

— Atunci bine c'a scăpat și ea de lumea asta!

FCILETONUL »GAZ. TRANS.«

Fragmente.

— »Așa de dimineață?«

— Așa, dragul meu doamne, că iar avem mort în casă. Ști fata ceea! Apoi s'a necat! Minunile lui Dumnezeu, că alta ce să zici.

— Cum să se 'nece, că n'a plouat așa tare?

— Că nu s'a necat în apă. Vezi, s'a nădușit că avea răsuflare grea. Apoi ai văzut d-ta ce a venit aseară de nori. Era grea lumea de ei. Și ce nori! Că 'ntai a pornit ca fumul dela un sat aprins, apoi s'a 'ntunecat de-odată cumu-i cerneala. Eu nu eram acasă. Da fata zice cătră tată-so:

»Tată mă duc după apă. — »Du-te Mărie, dragul tatii, numai vezi de nu sta mult că te-apucă ploaia«. Ș'a pornit cu donițele, da trecuse dâmbul când încep să șuere viscolul. Viu eu acasă și stăm și așteptăm. Fata noastră nu mai vine. Și se frământau pădurile ca de primejdie și încep să tună. »Măi Salvină, zice tată-so, îmi pare c'as fi văzut pe Mărie pe vârful dâmbului. Ca și când ar fi căzut acolo în patru brânci, și nu se mai poate scula«. Pleacă fciorul numa 'ntr'un suflet pe coastă

la deal. Da eu și iau luminița și lemnușele și pornesc și eu. Parcă Dumnezeu mi-a dat gândul ăsta. Când ajungem fata abia mai răsufla. Donicioara cu apă era într'o dungă lângă Mărie. O ridicăm pe față o țin în brațe, o chem pe nume: nu mai poți scoate din gura ei nici mac. Da'cum văzut că-i așa, am aprins luminița, am luat'o pe sus pe Mărie, ș'am dus'o acasă. Aici a murit așa ca un pui de găină, tare iute, fără dureri. Părea nmai c'a înghițit de vre-o două ori ceva greu, — și s'a stins.

— N'ați mănât'o anume după apă?

— Cum s'o mănăm anume? A mai fost ea prin ploii da nu i-s'a întâmplat nimic. Da acum n'a mănât'o nime. Ea s'a dus. A chemat'o ceva, se vede că scrisul ei a poruncit așa.

— D'apoi eu tot nu-mi pot închipui cum s'a nădușit. Așa numai de ploaie și vânt.

Femeia părea că nuștie cum să spună. Înghiți de câteva ori în sec, și după'o tuse adâncă zise:

— »Acum știe Dumnezeu din ce i-a venit. Da era fata plină de gălci la gât și avea și gușe. Ce crezi d-ta, că a fost întregă? Vai de zilele ei! Oamenii multe zic. Spun c'ar fi o pedeapsă din cer pentru niște păcate vechi. Vezi că după tată-so

copila se trăgea dintr'o preoteasă. Moașa Mării a fost preoteasă aci în sat. Mult de-atunci. Eu n'am apucat'o. Și cică preoteasa aceea — Sofica — ar fi avut trei fete nu cu popa ei, ci cu creștini de prin sat. Că nu era atunci ca astăzi. Sofica era femeie fără învățătură dela noi din sat.

O fată nelegiuită de aceea a fost mâsa bărbatu-meu.

— »Da bine, — era și aceea slutiță cumva?«

— Ferească Dumnezeu. Spun că era mândră cumu-i măruș cel sănătos. Bărbatul meu încă n'a avut nici o scrântitură. Mă iau cu el, că era din oameni, și când mă trezesc că cel dintâi copil e amarât ca un măț, gândesc eu că se întărește mai încolo. Da dela a murit la două săptămâni. Ceilalți copii mi-au trăit. La 'nceput erau destul de frumușei, da după ce se mai ridicaseră, văd eu cu spaimă că la doi li-se îngroașe grumazul de nici să-l fi căpușit cu slănină. Și nu mult în urmă răsar și gușa cu gălcile.

— D'apoi a putut să vie răul și dintr'altceva. Nu trebuie să te gândești de-a una la păcatele strămoșilor.

— Ba mie-mi vine să cred. Că să vezi numai, cu noi n'a fost chiar așa rău. Dar o altă fată din cele trei nelegiuite a preutesei, a născut într'a treia viță o ne-

Curtea de cassatie din București va judeca azi, Miercuri, recursul făcut de d-nii Vasile Kogălniceanu și Al. Vălescu contra deciziei camerei de punere în acuzațiune, care a respins cererea lor de a fi puși în libertate pe lângă cautiune.

Congresul profesorilor de dans. În congresul, ce l-au ținut la Londra profesorii de dans s'au luat, cum se anunță, număroase și importante deciziuni coreografice. Intre altele s'a decis a se lansa în sezon următor trei noi jocuri: »*valsul Apollon*» cu mișcări »undulante»; apoi »*motor-polka*», care — cum indică și numele ei — se dansează c'un ritm foarte repede, și, ca a treia novitate »*valsul Ceciliei*», care va fi, se zice, marea senzațiune a iernei viitoare și despre care se păstrează cel mai mare secret. Un al patrulea dans s'a fost pus în rezervă. El se numește »*Experanto*» și a fost inventat de două domnișoare tinere engleze. Congresul a decis de altfel, de a face parte cât mai largă dansurilor vechi și a stabilit următorul program ideal a fiecărui bal sau serate dansante în adevăr distinse: »*vals, cadril, polca, lansier, mazurka, varșovianca, gavotă, menuetul de curte, cadril și vals — cotillon*».

Greva telegrafistilor americani. Toate asociațiile de lucrători din Statele Unite, au ținut meetinguri cu miile, în cari au hotărât să sprijinească moralmente greva telegrafistilor. Greva continuă să se întindă. Conducătorii ei au declarat, că în cazul când societățile nu vor satisface cererile greviștilor, toți funcționarii telegrafisti din Statele-Unite și Canada, se vor asocia la grevă. Greviștii au luat măsuri pentru a face imposibilă utilizarea firelor de telegraf. Se crede că și funcționarii din Newyork vor intra în grevă. Greva telegrafistilor s'a întins până acum în 60 orașe mari. Comunicația stagnează cu desăvârșire și comerțul suferă pagube enorme. Dacă greva va dura (se prevăd consecințe serioase. — Președintele Uniunii telegrafistilor anunță, că greva generală se va declara Marți în cazul când revendicările lor vor fi respinse.

Yi condamnat la moarte. O telegramă primită de »*Newyork Herad*» din Seul anunță, că noul împărat al Coreei a condamnat la moarte pe Yi șeful deputațiunii coreene la Haga, iar pe ceilalți membrii la muncă silnică pe viață. Yi se află actualmente la Newyork, unde președintele Roosevelt a refuzat să-l primească.

Moralitatea în cantonul Berna. Se poate citi în foaia avizurilor oficiale a districtului de Frutigen (cantonul Berna) amuzantul avertisment ce urmează, la adresa junimei feminine locale: »*Tinere fete din Kanderthal (valea Kander), băgați bine de samă pe cât timp va dura acest period de lucrări, care e periculos, (e vorba de lucrările dela Loetschberg, cari au adus un număr însemnat de lucrători italieni în țară). O singură greșală vă poate nenoroci pentru întreaga viață și poate aduce mari supărări familiilor voastre. E de o sută de ori mai ușor a încunjura primejdia decât a repara răul săvârșit. Autoritatea locală polițienească e datoare de a preveni din toate puterile ori ce scandal public și, ivindu-se cazuri, de a pedepsi sever cu toate mijloacele legale. Persoanele de sex feminin, cari vor dansa, vor bea sau vor merge la plimbare cu elemente străine vor fi înhățate de organele poliției și predade au-*

— Așa zicem și noi. Bine c'a scăpat. Că și așa traiul ei nu era trai. D-ta nu știi, dar știm noi, care am ținut-o 24 de ani, amar de zilele noastre.

— Vedeți numa, că va veni și doctorul s'o caute.

Femea s'a schimbat la față, speriată ca de-o groază mare. Ai fi crezut că'ntr-adevăr ei au cercat ceva să scape de ea. Dar femeia zise cu ochi nemișcați în pă-mânt:

— Ar fi bine să nu vie. Că-i vânătoare toată, e urâtă de te sparii de ea. Să nu-mi ajute Dumnezeu dacă i-am făcut ceva, da-i ceva grozav s'o vezi. Nici nu ți-am spus cătu-i de urât. Așa mort încă n'am văzut de când sunt. Am coperit-o îndată să n'o mai poată vedea nime.

— În zadar. Doctorul trebuie s'o vadă. A fost moarte grabnică. Nu i-a fi nimic. Va mai fi văzut el de acestea.

Femeia galbenă, cu obrăji adânc brăzdați pleacă ca să cumpere niște lumini și câteva fire de tămăie. Plecând zice:

— Ba așa ceva încă n'a putut să vadă! și o podidi plânsul, încât abia văzu să deschidă porțița.

I. Agărbiceanu.

torităților competente, pentru a fi aspru pedepsite. *Autoritatea poliției locale.*

Nu glumesc cei din cantonul Berna!

Cununie după o lungă logodnă. La 26 Aug. va avea loc în Massachusetts (America) o căsătorie foarte curioasă. Cei doi miri sunt logodiți nu mai puțin decât de 80 de ani. Cununia se va celebra la locul acela unde odinioară cei logodiți, încă tineri, și-au jurat credință eternă. Cei 200 invitați la nuntă vor fi în etate de cel puțin 90 de ani. 17 dintre ei trebuie să vie anume din Anglia pentru aceasta serbare. Logodnicul este un american. În 1827, seaptea ani după sosirea unei familii engleze în Massachusetts, el s'a amoretat de o tinăra fată aparținătoare acestei familii, însă a fost refuzat. Pe timpul, când el și-a câștigat o avere enormă în California căutând după aur, tinăra fată s'a întors în Anglia cu familia ei. Nu de mult John Bundren a aflat dela unul din invitații săi, că Miss Rose Guire, idealul său de odinioară, trăiește încă în Anglia. El li scrisese și de astădată n'a mai avut a se teme de a fi refuzat de părinți. John Bundren a implinit 102 ani.

Lupta Ungurului cu »whiskey». Doi Unguri din comitatul Ugociei a făcut ră-mășag. Unul a zis că el va bea dintr'odată un pint de whiskey (rachiul american, foarte tare). Au așteptat ziua plății și s'au dus de-adreptul la »saloon» (birt). Rachiul a fost comandat, și Ungurul nostru l'a și beut într'odată. A trimis după el însă imediat și un pint de lapte. În stomac s'a început lupta cea groznică între rachiul și lapte. Rachiul a rămas învingător. Prețul învingerii a fost o viață de om. Și Ungurul a rămas mort pe câmpul de luptă. D-zeu să ferească și mai departe nația noastră de astfel de ambiții. Până acuma n'am putut observa așa ceva. Nu-i vorba, e temere că cu înmulțirea saloanelor să nu se strice și moravurile Românilor noștri. (»*Românul*» din Cleveland).

Mâna neagră. Am fost scris deja într'un rând despre isprăvile acestei societăți secrete, compusă mare parte din italieni — scrie »*Românul*» din Cleveland. Acuma iară se scrie din New-York lucruri îngrozitoare despre ei. Au pus foc la un parc întreg din Coney-Island, unde au murit mai mult de 20 oameni. Dimineața la oarele 3, curând după ce s'au pus la odihnă proprietarii diferitelor stabilimente de petrecere, a sunat signalul de foc. În cinci minute a fost parcul întreg în flăcări dimpreună cu hotelul Long Beach, care era ticsit de oaspeți. Au ars asemenea toate pavilloanele și căsăluile de comediant. Oamenii n'au îndrăznit să părăsească casele cari ardeau, de frică, că afară vor sta oamenii societății dela »mâna neagră» și-i vor măcelări pe toți. Poliția nu este în stare să facă ceva în contra bandei îndrăznețe. Paguba suferită întrece suma de două milioane dolari.

Binoclu pierdut. Luni, în 12 August, s'a uitat un binoclu în sala teatrului de vară, de pe livada poștei. Proprietarul binocluului își poate căpăta obiectul pierdut dela D-na Veres Sandorné, controlora dela teatru.

O vijlă de 7 luni este de vânzare cu un preț cât se poate de ieftin. A se adresa la d-l Fazakas Str. Sf. Ioan (Szent Iános utca) 19.

Convocare.

»*Reuniunea femeilor din Buciumșasa*» invită pe toți membrii și binevoitorii săi la a *VII-a adunare generală ordinară* ce se va ține în 28 August n. a. c. la oarele 3 d. a. în școala poporală gr. cat. din loc cu următoarea ordine de zi:

1. Deschiderea adunării prin președinta reuniunii.
2. Raportul comitetului reuniunii asupra lucrărilor anului expirat și darea absolutului.
3. Presentarea rațiocinului pe anul trecut și a proiectului de buget pe anul viitor și alegerea unei comisuni de 3 membri pentru censurarea lor.
4. Alegerea unei comisuni de 2 membri pentru înscrierea membrilor noi și incasarea taxelor.
5. Raportele comisuniilor de sab 3 și 4.
6. Raportul bibliotecarului și darea absolutului.
7. Propuneri în cadrul statutelor.
8. Alegerea unei comisuni de 3 pentru verificarea protocolului adunării generale.
9. Inchiderea adunării.

Din ședința comitetului »*Reuniunii femeilor din Buciumșasa*» ținută în 11 August 1907.

Aurelia Agărbiceanu,
presidentă.

I. Agărbiceanu,
secretar.

ULTIME STIRI.

Beiuș, 14 August. În conferența ce-au ținut-o Românii naționaliști din acest cerc a fost proclamat ca candidat naționalist al cercului pentru viitoarea alegere de deputat dr. *Vasilie Lucaciu*, după-ce dr. *Ciordaș* a refuzat definitiv a primi candidatura.

Sofia, 14 August. Guvernul a concediat 71 profesori de gimnaziu și institutori, pentru că și-au exprimat într'o ședință simpatia pentru profesorii universitari concediați. Alte concedieri sunt iminente. Profesorii și institutorii concediați pregătesc o mare intrunire de protestare. Se zvonește, că profesorii vor declara greva generală.

Belgrad, 14 August. La ministeriul de interne se lucrează la o nouă lege a presei, care să împiedice agitația antidinastică prin presă. Guvernul va purta de grijă ca ziarele cari atacă pe suveran și familia sa să fie pedepsite.

Berlin, 14 August. Din cercuri oficiale se anunță că întrevederea dintre suveranii Angliei și Germaniei are un caracter politic. Faptul că la întrevederea aceasta, care se poate considera ca o urmare a iotvedereii aceleia de la Swinemünde, vor lua parte și cancelarul Bülow și secretarul de stat al afacerilor străine din Anglia, Harding, întărește această susținere. Se va discuta la această întrevedere și chestia balcanică și anume: relațiile Turciei cu Bulgaria precum și situația Serbiei. Nu este exclusă posibilitatea ca să se pregătească ceva surprize în această privință.

În vederea sosirii regelui Eduard a sosit prințul Bülow la Kassel. Cancelarul imperiului german va locui în castelul imperial, împreună cu secretarul de stat al afacerilor externe. Ministrul Angliei la Berlin și-a întrerupt călătoria sa de concediu și a sosit din Hamburg.

Paris, 14 August. Ministrul de externe, Pichon, a declarat față de mai mulți ziaristi următoarele:

Trupele ce se găsesc actualmente în Maroc sunt suficiente și nu avem intențiunea de a trimite altele; cele ce sunt acolo, vor rămânea. Nu vom face expedițiuni în interior. Trupele se vor mărgini a restabili ordinea, a asigura liniștea și a organiza poliția la Casablanca și în împrejurimi. Suntem în această privință în strâns acord cu Spania. Cinci sute de Spanioli se află deja la Casablanca și alte trupe spaniole sunt gata ca la caz de trebuință să fie trimise. Spania și Franța vor rămânea credincioase mandatului primit dela Europa și se vor păzi de a-i aduce atingere. Voim absolut să facem nu o operă de cucerire și nici nu voim a face o expedițiune care ar fi și contrarie voinței țării. Rolul nostru este mărginit și suntem decisi a ne menține în această limită. Am dat în mai multe rânduri asigurarea parlamentului; că guvernul este departe de ori ce aventurări și că nu voește decât ca drepturile Franței, viața și interesele Europeenilor să fie respectate. Toată Europa înțelege și aprobă procedura noastră.

Sofia, 14 August. Amânarea aniversării de douăzeci de ani a prințului Ferdinand s'a pretins c'a urmat din cauza izbucnirii epidemiei tifosului în Târnova. Stirea aceasta se desminte. Amânarea a fost cauzată în adevăr de neînțelegerile ce ar fi izbucnit între principele și ministeriul său. Se zice că îndată după serbare se va schimba ministeriul. Noul ministeriu va disolva Sobrania.

Petersburg, 14 August. În Sevastopol s'a săvârșit un groznic atentat

înotriva poliției, în urma căruia mai mulți polițiști și trecători au fost omorâți. Poliția făcea perchiziție la un anume Semionof. Deodată se auzi o detunătură teribilă și șeful poliției, inspectorul siguranței și un sergent de oraș căzura morți; proprietarul casei, un jandarm și doi trecători au fost foarte greu răniți. În învălmășala care s'a produs, atentatorul a reușit să se facă nevăzut.

Petersburg, 14 August. La Samara s'au ivit 20 cazuri nouă de coleră, au fost de asemenea 23 de decese.

Casablanca, 14 August. 1500 cadavre au fost culese de pe stradă. Comandantul francez a oprit jăfuirea, amenințând pe făptuitorii cu pedeapsa de moarte.

Bibliografie.

»*Răvașul*», revistă culturală ilustrată din Cluj, anul V. nr. 29—31 a apărut cu următorul sumar: *Cuvântul*, poezie de Viăhuță. *Credul creștinului cult*, de Episcopul Prohaszka, Arad, de Dr. E. D. *Din bătrâni*: Insemnări din Cojocna. Schintei albastre de Gorki (nuvelă de cuprins românesc) Arad, de I. E. Torouțu. *Veacul crimelor*, de Dr. Iuliu Florian. *A fost numai un vis*, poezie de I. Roșioru. *Anuarele institutelor de învățământ*: Școalele din Blaj. Gimnaziul din Brașov cu 4 ilustrațiuni. *Crestături*: Istoria emancipării femeilor; Propaganda catolică în România; Noul »*yllabus*». *Scrisori și Răvaș*: O scrisoare de pe Câmpie, de Savu Ținteș. *Serbările culturale de la Băsești* (raport). Cronică. Inserțiuni. »*Răvașul*» în forma sa nouă de revistă face până azi un volum de 520 pag., acest număr e de 48 pag. Abonamentul anual 6 cor. Adresa Cluj, Jokai u. nr. 6.

În institutul grafic »*Minerva*» a apărut »*Popasuri vânătoarești*» de Ion Bărsăneanu pe 205 pagini formatul octav mare prețul cor. 1.50 bani plus 20 bani porto. Se poate procura prin librăria A. Mureșianu Brașov.

Nestor Urechii: »*In Bucegi*» (Narațiune) Format octav mare paginî 285 prețul 1 cor. 50 plus 20 porto.

Ludovic Dauș: »*Doamna Oltea*» (Mama lui Ștefan cel mare) poem dramatic în versuri. Musica de d-l D. G. Chiriak. Piesa aceasta s'a jucat pentru prima oară pe scena Teatrului național din București în seara de 19 Noembrie 1904 la reprezentăția de gală dată cu ocazia jubileului de 400 ani dela moartea lui Ștefan cel mare. Poemul e scris pe 62 paginî. Costă 1 coroană plus 10 bani porto.

D. C. Moruzi: »*Rușii și Românii*» c'o prefață de N. Iorga. Prețul cor. 1.50.

N. Iorga: »*Negoțul și meșteșugurilor în trecutul românesc*». Prețul cor. 2.50.

»*Doamne ajută-ne*». Schițe din popor de *Romulus Cioflec*, à 2 coroane plus 10 bani porto. A se procura prin librăria A. Mureșianu.

Diverse.

Născocitorul mașinei de tricotaș. Acest fel de țesut era deja prin secolul al 13-lea cunoscut în Italia. Unii zic, că a fost aflat în Spania prin jumătatea primă a secolului al 16-lea. De acolo a trecut mai întâi în Anglia și Schottlanda; pe la 1564 se amintește ca cel dintâi țesător de ciorapi în Anglia, William Kider. Aici a construit pe la 1859 William Lee, pe când era preot în Calverton, cel dintâi scaun de țesut. Despre chipul cum a ajuns el să aște acest fel de mașină se știe mai multe. După unii Lee ar fi făcut mașina, pentru ca să facă pe iubita sa să nu mai împletească cu mâna cât li ziua la ciorapi; alții zic, că soția lui își câștigă cele de lipsă cu împletitul ciorapilor și astfel el a construit mașina, ca să-i ușureze lucrul. Lee zidi și un atelier în Calverton, dar n'a avut parte de recunoștința publicului. Se zice, că îl urmăria și pe stradă împletitoarele de ciorapi. Fiindcă nici regina Elisabeta nu-l sprijini, urmă unei invitări ale lui Sully, ministrul lui Henric IV, și încercă să introducă în Franța invențiunea sa. Cei dintâi ciorapi, făcuți cu mașina în Franța, îi purtă Maria de Medicis. W. Lee muri nu mult după aceea în 1610 și de atunci începu să se răspândească mașina lui prin toate țările.

Proprietar: Dr. Aurel Mureșianu.
Redactor respons. interim.: Victor Braniceu

La Tipografia și Librăria**A. MUREȘIANU Brașov,****Se pot procura**

următoarele cărți literare dela scriitorii noștri de valoare:	Cor.
Alexandri: „Poesii“ (30 bani porto)	1:50
„Teatru“ I, II, III à . . .	1:50
„Proză“	1:50
Alexandrescu: „Versuri“	1:25
Brătescu: „Nuvele“	1:50
Bolintineanu: „Poesii“	1:50
Cunțan: „Poesii“	1:25
Negrui: „Proză“	1:50
Eminescu: „Serieri politice“ literare	2.—
„Literatura populară“	1:50
Filimon: „Ciocoi vechi și noi seu ce nasce din pisica sóreci mănâncă	1:30
Constanța Hodoș: „Frumos“	1:50
Ispirescu: „Basme“	1:50
Iorga: „Cuvinte adevărate“	2:50
„Gândiri“	1:50
„Sate și mănăstiri“	2:50
„Némul românesc“	2:50
Gorun: „Taina a șasea“	1:50
Leca: „Poesii“	1:50
„Tainele oerului“	1:50
Pann: „Povestea Vorbei“	1:50
Rosseti: „Intre Capșa și Palat“ (impresii)	2.—
Scrob: „Roua și Bruma“ (poesii)	1:50

Sadoveanu: „Soimii“	1.50
„Dureri înăbușite“	2.—
„Poveștiri din război“	2.—
„Crâșma lui moș Precu“	2.—
Negoescu: „Fabule“	1.21
Delatissima: 100 Basme	2.50
Genlis: „Poveștiri Morale“	1:55
Livescu: „Nu se cuvine“	500.
Bârsan: „Visuri de noroc“ (poesii)	2.—
Chendi: „Preludii“	2:50
Grigorovița: „Chipuri și graiuri din Bucovina“	2.50
Teodor: „Din viața marinarului“	1.50
„Rutenisarea Bucovinei“, de un Bucovinean	3.50
Slavici: „Din Bătrâni“, (narațiune istorică)	2:50
„Vatra părăsită“ (nuvelă)	2.—
Augustin Paul: „Intre Someș și Prut“	1:50
Jules Brun: „Moșnegul de la munte“ (roman)	1.50

„Ris și plâns“, schițe umoristice și nuvele de Vasile Pop, prețul 1.50 corone, plus 20 bani porto.

„Neamul românesc din Ardeal și Țara ungurească“ de Iorga. Vol. I. Cor. 2:50 plus 20 bani porto.

„Neamul românesc în Ardeal și Țara ungurească“ de Iorga. Vol. II. Prețul cor. 2:50, plus 20 bani porto.

Primul atelier românesc de spălat și călcat în Brașov.**— A V I Z I ! —**

Subscrisa am onoare a aduce la cunoștința On. public din loc și streinătate, că în atelierul meu de **spălat și călcat,**

se spală tot felul de haine de vară

pentru Dame, Bărbați și Copii cât de fine, precum și rufărie, gulere, manjete și altele, asemenea și trusouri pentru mirese cu

Prețuri foarte ieftine.

Rog deci pe On. public a mă cerceta cât mai mult, spre a se convinge de acurateță și prețurile reduse, ce le fac.

Cu distinsă stimă

Văduva Maria Cacâz,

Strada Măcelarilor Nr. 3.

M A R E
asortiment de aparate fotograficeși articoli necesarii la
fotografii

cu prețuri foarte ieftine recomandă

Med. Droguerie**C. H. NEUSTÄDTER,**
B R A Ș O V ,

Strada Porții nr. 15.

Trimiteri cu posta în fiecare zi.

U n d e ?se poate cumpăra ieftin și bun **Stofe de Rochii**
moderne pentru Dame de tot felul.**Pelerine** de dantelă,**Voil de lin,****Batiste, Satin,****Cretone, Flanell,****Zephir, Barchent,****Oxford, Stofe de in,****Pânzături de masă** cu metru, **Servete, Garnituri** de masă și pat. — **Mătăsării** pentru bluse și rochii. — **Stofe de lână** pentru bărbați de costumuri întregi.

Toate mărunțișurile pentru croitori. 2941[1-10].

În salonul de mărfuri Parthie și Resturi

Strada Neagră Nr. 35

JULIUS RESCHNER.**A v i z !**

Avem onoare a aduce la cunoștința Onoratului public, că
am mărit atelierul nostru de
Legătorie de cărți și Galanterie

introducând și **confectionarea de cartonage (Cutii).** Prin așezarea de **6 mașini auxiliare** suntem în stare a corăspunde tuturor cerințelor și a preîntimpina concurența externă.

Comande din afară se vor efectui prompt.

Ne rugăm de sprijinul On. public, și sperăm că vom fi onorați cu comande semnăm
Cu toată stima

Niesner & Podek,Atelier de legătorie de cărți, galanterie și cartonage,
Brașov, Târgul Cailor Nr. 11.

[2939,8-8.]

Cruce séu stea după electro-magnetică

Patent Nr. 86967.

Nu e crucea lui Volta.

Vindecă și înviorază

Nu e mijloc secret.

pe lângă garanție.

Deosebită atențiune e a
acest aparat vindecă boa-se da împrejurării, că
le vechi de 20 ani.

Aparatul acesta vindecă și folosește contra: durerilor de cap și dinți, migrene, neuralgie, împedecarea circulațiunii sângelui, anemie, ameteii, tuituri de ureche, bătăle de inimă, sgârciuri de inimă, asmă, anșul greu, sgârciuri de stomac, lipsa poftii de mâncare, roceață la mâni și la picioare, reumă, podagră, ischias, udul în pat, influența, insomnie, epilepsia, circulația neregulată a sângelui și multor altor bôle, cari la tractare normală a medicului se vindecă prin electricitate. — *In cancelaria mea se află atestate încurse din toate părțile lumii, cari prefuesc cu mulțămire invențiunea mea și ori-cine poate examina aceste atestate* Acel pacient. care în decurs de 45 zile nu se va vindeca, i-se retrimito banii. Unde orice încercare s'a constatat zădarnică, rog a proba aparatul meu.

Atrag atențiunea P. T. public asupra faptului, că *aparatul meu nu e permis să se confunde cu aparatul „Volta“, de ore-ce „Oasul-Volta“* atât în Germania cât și în Austro-Ungaria a fost *oficiuș oprit*, fiind nefolositor, pe când aparatul meu e în genere cunoscut apreciat și cercetat. Deja ieftinătatea crucii mele electro-magnetice o recomandă îndosebi

Prețul aparatului mare e 8 cor. Pretul aparatului mic e **6 cor.**
folosibil la morburii, cari nu sunt mai vechi de 15 ani.

folosibil la copii și femei de constituție foarte slabă.

Expediție din contra și locul de vëndare pentru țără și streinătate etc.

MÜLLER ALBERT, Budapesta, V/28, Strada VADÁSZ 34, colțul strada Kálmán.**TIPOGRAFIA****A. Mureșianu**

Brașov, Târgul Inului Nr. 30.

Acest stabiliment este provădut cu cele mai bune mijloce tehnice și fiind bine asortat cu tot felul de caractere de litere din cele mai moderne este pus în pozițiune de a puté esecuta **orice comande** cu promptitudine și acurateță, precum:

IMPRIMATE ARTISTICE
ÎN AUR, ARGINT ȘI COLORI.**CĂRȚI DE SCIINȚĂ,**
LITERATURĂ ȘI DIDACTICE**STATUTE.****FOI PERIODICE.****BILETE DE VISITĂ**
DIFERITE FORMATE.**PROGRAME ELEGANTE.****BILETE DE LOGODNĂ ȘI DE NUNȚĂ**
DUPĂ DORINȚĂ ȘI ÎN COLORI.**ANUNȚURİ.****REGISTRE** și **IMPRIMATE**
pentru toate speciile de serviciuri.**BILANȚURİ.***Compturi, Adrese,*
Circulare, Scrisori.
*Couverte, în toată mărime.***TARIFE COMERCIALE,**
INDUSTRIALE, de HOTELURI
și **RESTAURANTE.****PREȚURİ-CURENTE** și **DIVERSE****BILETE DE INMORMENTARI.**

Comandele eventuale se primesc în biuroul tipografiei, Brașov Târgul Inului Nr. 30, în etagiul, înderept în curte. — **Prețurile moderate.** — Comandele din afară rugăm a le adresa la

Tipografia A. MUREȘIANU, Brașov.